

Biohiili Helsingissä

Diat:

Tuuli Markkanen,
Helsingin kaupunki
Stara/ Kaupunginpuutarha

Oulun biohiiliaamupäivää varten
editoi ja tilaisuudessa esitteli

Sari Knuuti
Helsingin kaupunki,
Puisto- ja
viheraluesuunnitteluyksikkö

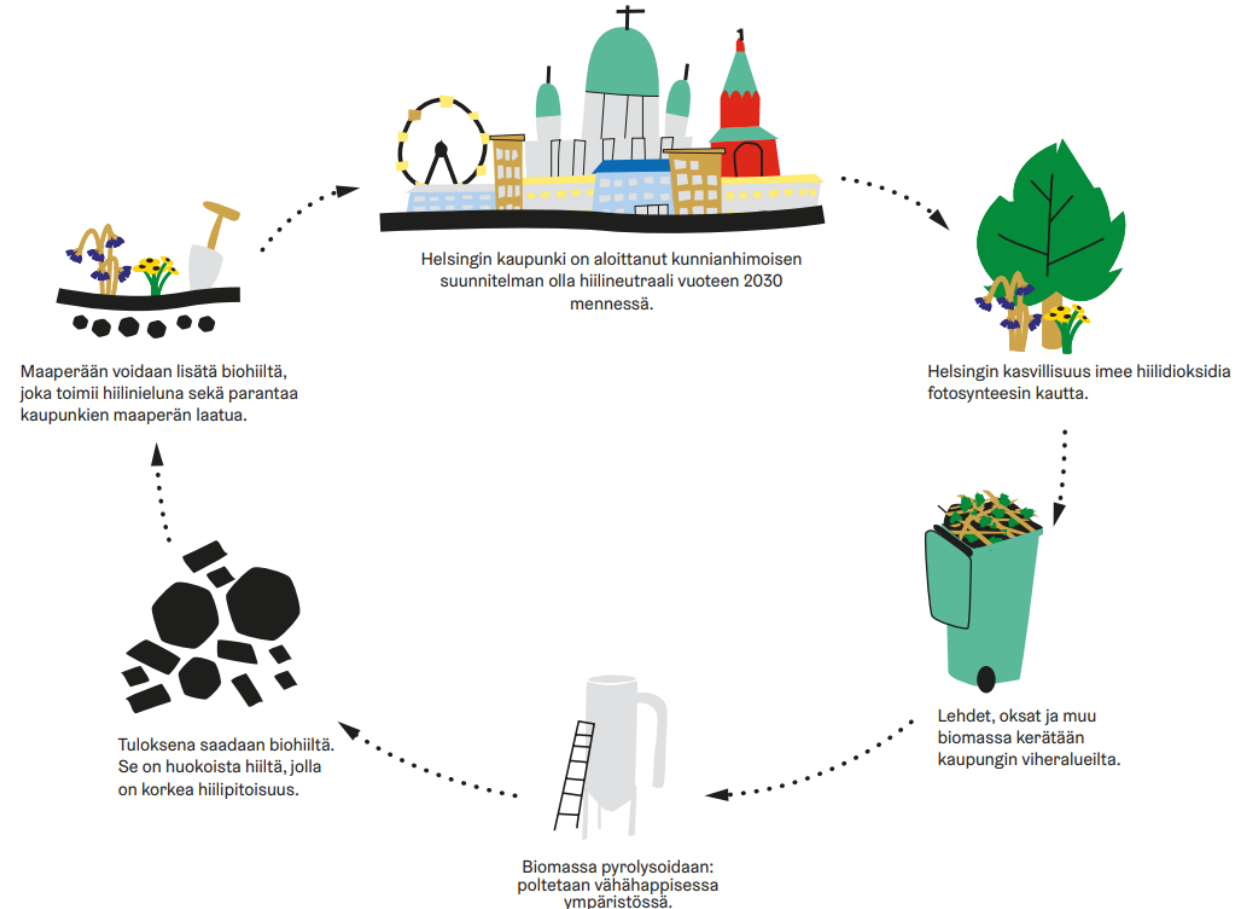
Sisältö

- Miksi biohiilet kiinnostavat?
- Biohiilten käyttö Helsingissä ennen ja nyt
- Uudet käytännön pilottirakenteet
- Hankkeen opit

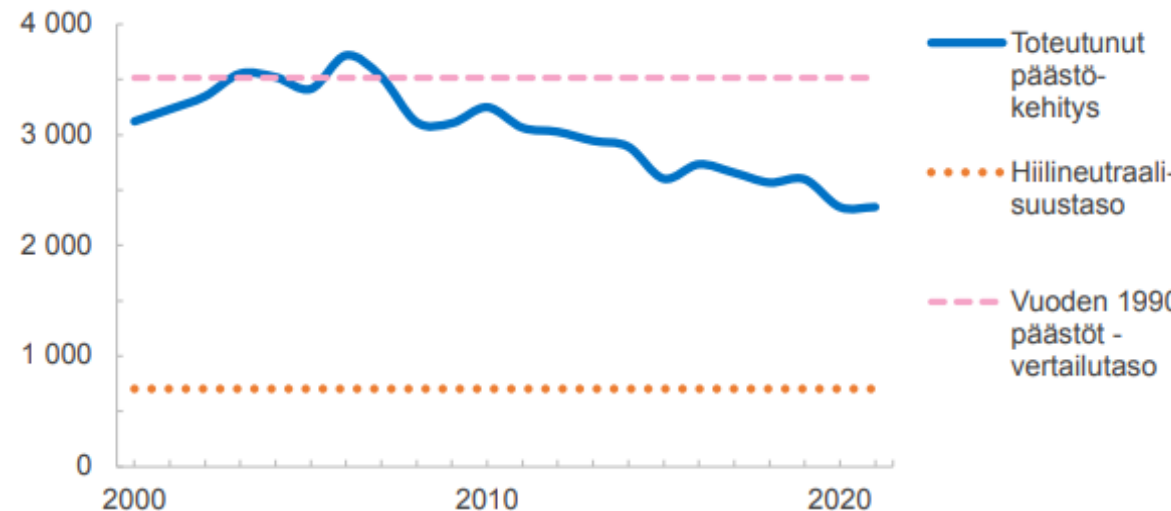
Helsingin biohiilihanke 2022-23

- Hiilensidontapotentiaalin selvittäminen
  - KYMP Ilmastoyksikkö
- Biohiilen valmistus kaupungin biomassoista
  - HSY pilottilaitos
- Biohiilen käyttökokeilujen lisääminen

- **Hiilineutraali Helsinki 2030**
  - **Päästöjä vähennettävä 80% vrt. 1990. 20% kompensoitavissa**
- **Nollapäästöt 2040**
  - **Mahd. kompensoatio tapahduttava kaupungin sisällä**
- **Hiilinegatiivinen 2040**
  - **Hiilinielut suuremmat kuin päästöt**

Päästökehitys 2000 –2021

Kuva 1. Suorien kokonaispäästöjen (kt CO₂-ekv.) kehitys Helsingissä vuosina 2000–2021 (HSY 2022)

Biohiilikohteita Helsingissä vain 3 kpl vuoteen 2022 mennessä

- Iso-Roobertinkatu, rak. 2017
  - Punavaahteraa, kartiovalkopyökkiä & lehmuksia kantavassa kasvualustassa
  - Heikkoja kokemuksia- puukuolemia epäselvästä syystä johtuen
    - Katujen pesuaine, huono talvenkestävyys perusrungoissa, **talvimärkyys?**
- Metsälän hulevesien suodatus- ja viivytysaltaat
  - Biohiili-murskekasvualusta (1:2) pajuilla

Hiilipuisto, Jätkäsaari 2019

- 4 puulajia, 9 kaupallista kasvualustaa
- Biohiilikasvualustat pärjänneet hyvin
- Sekoituksissa muitakin eroja paitsi BH

Hiilipuisto 2019

- 4 puulajia
- 9 kaupallista kasvualustaa, joista 3 kantavia
  - 7 kasvualustaa biohiilellä
- 4 puulajia
  - Kontrollipuut (*Sorbus*) osin vaihdettu jo kolmesti
- 2019-2020 kasvukausien aikana
  - Biohiili *lisäsi* puiden kasvua *kahdessa* kasvualustassa ja muissa kasvu oli vastaavaa kuin kontrollissa
  - Makrohuokoisuus lisääntyi
([Kopakkala 2022](#))

Perinteinen kasvualusta	biohiili	pääainesosa
A (kontrolli)	0%	lietekomposti
B	10%	hieno hiekka
C	8%	turve
D	5%	sekakomposti
E	25%	järviruoko-helpikomposti
F	5%	lantakomposti
Kantava kasvualusta		hienoaineksen pääosa
A (kontrolli)	0%	mineraalimaa
B	10%	hieno hiekka
C	8%	turve

Uudet kohteet 2023

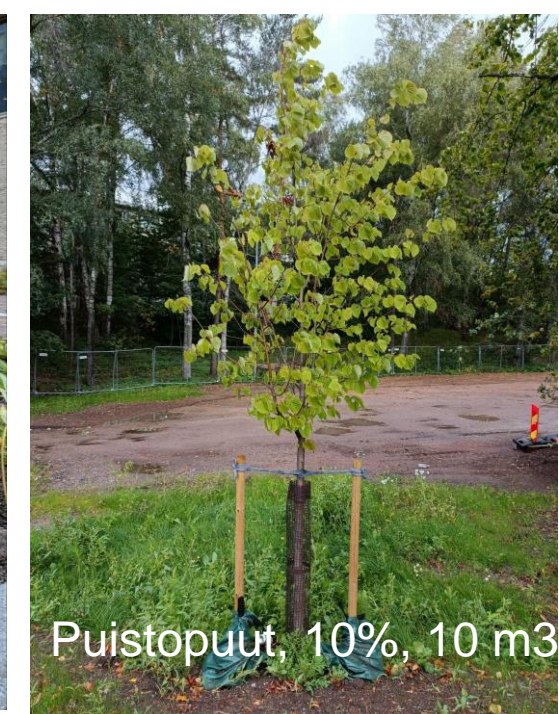
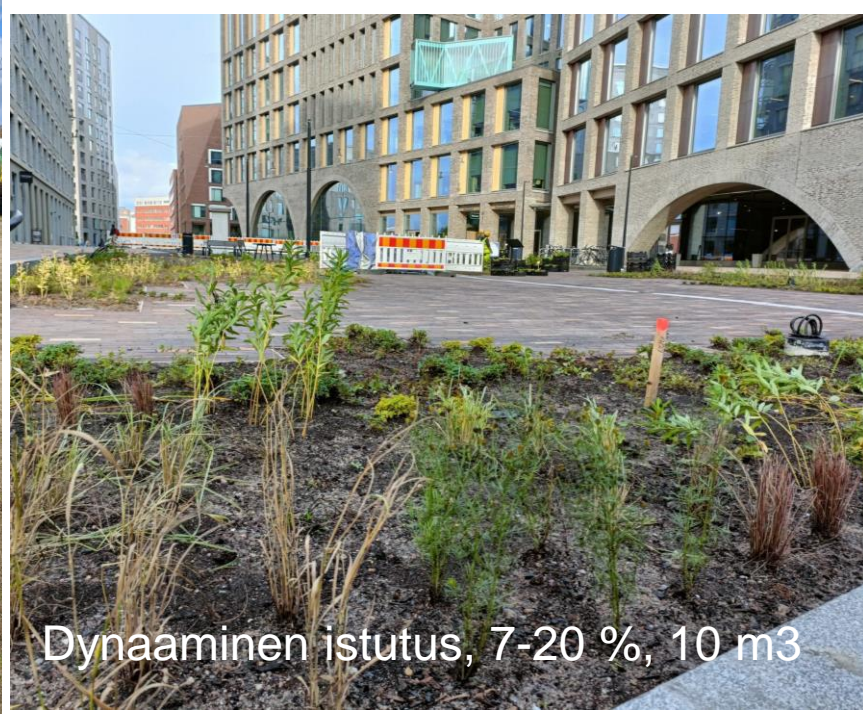
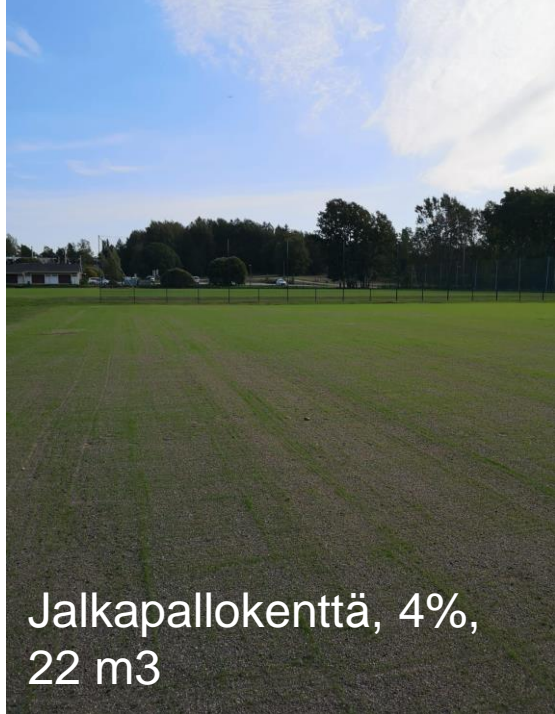
Noin 106 m³ biohiiltä käytetty
biohiilihankkeen kautta
n. 10 eri kohteessa,

lisäksi

156 m³ Kalasatamasta Pasilaan-
hankkeessa

Nyt n. 20 biohiilialuetta

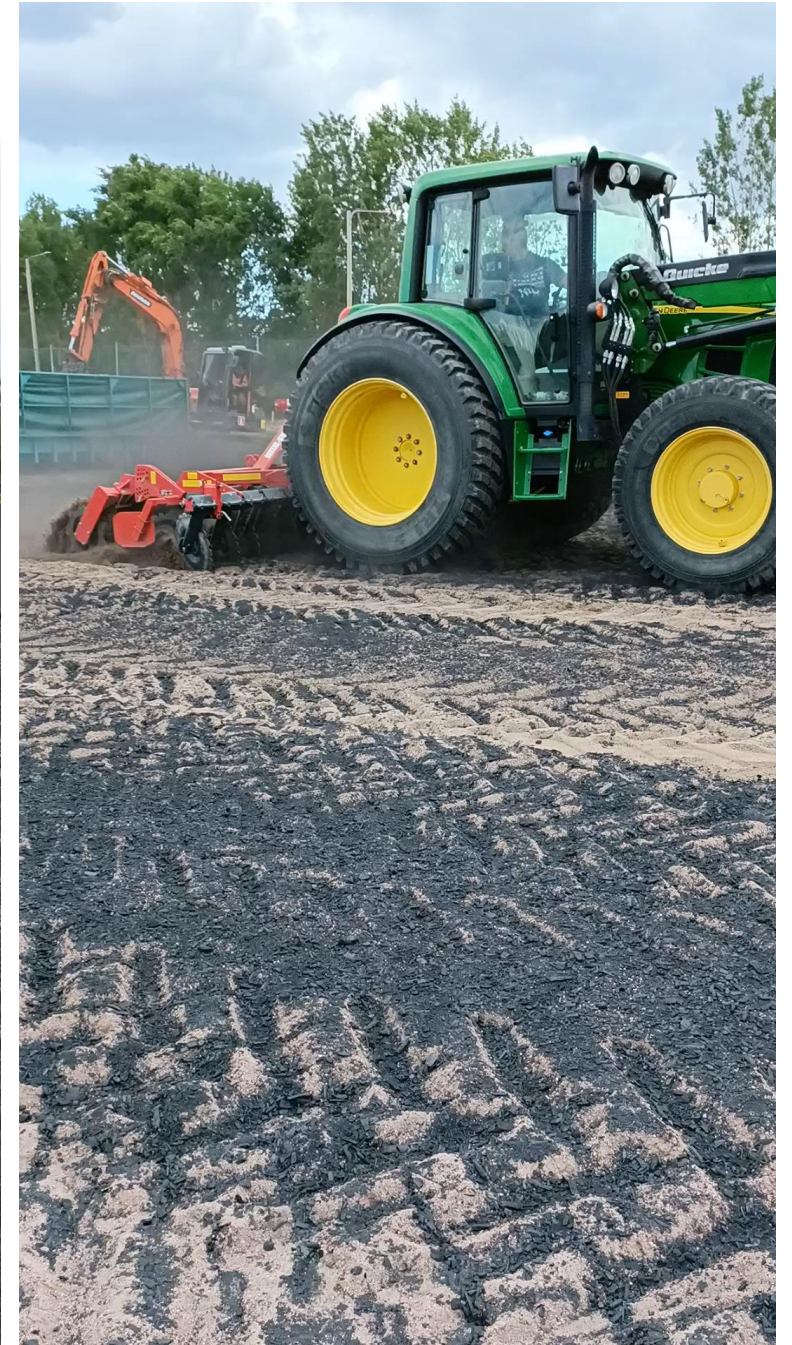

Jalkapallokenttä

- Kasvualusta 90% hiekkaa, 10% turvetta
  - 1 kenttä sis 4 % puubiohiiltä
  - Tasainen pintalevitys 6-7,5 l/m² + muokkaus 13-15 cm syvyyteen
- Lisälannoituksen määrittely hankalaa
  - 110 kg N/ha

Puistonurmikot

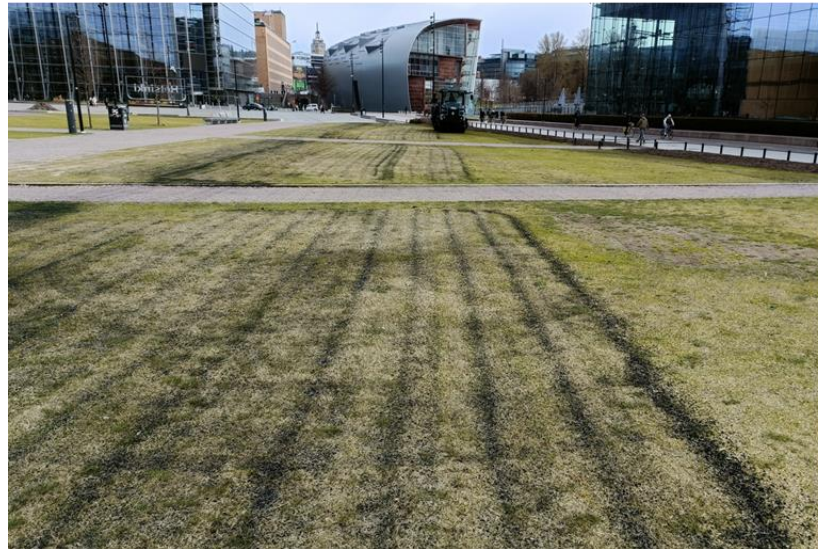
- Hiekkainen, kantavampi kasvualusta, suunniteltu tapahtumakäyttöön
  - Altis paahteelle ja kulutukselle
  - Tiivistynyt
  - Paksu kuitukerros (hajoamaton leikkuujäte)
  - Huono kaasujen vaihto
  - Hanhien lempipaikkoja

Biohiilten levitys Turf Gamechanger- laitteella

- Ilmastus tehtiin max. halk 18 mm piikeillä n 80 mm syvyyteen (suunniteltu 150 mm). Hiilen pintalevitys, harjaus koloihin ja lannoitus kerralla. Kastelu.
- Vaadittaisiin pienempijakoinen (nyt oli 0-10 mm) ja kosteampi biohiili, sekä suuremmat (25 mm) ilmastuspiikit.

Levityksen jälkeen 5/2023

8/2023

Elokuussa ei käsittelyistä johtuvia eroja nähtävissä

Biohiilen lisäys jyrsinnän yhteydessä

1. Kuitukerroksen irroitus
2. Jyrsintä pintamaahan (15 cm syvyys)
3. Biohiilen levitys keskipakoislevittimellä
4. Jyrsintä, tasoitus, kylvö, kastelu

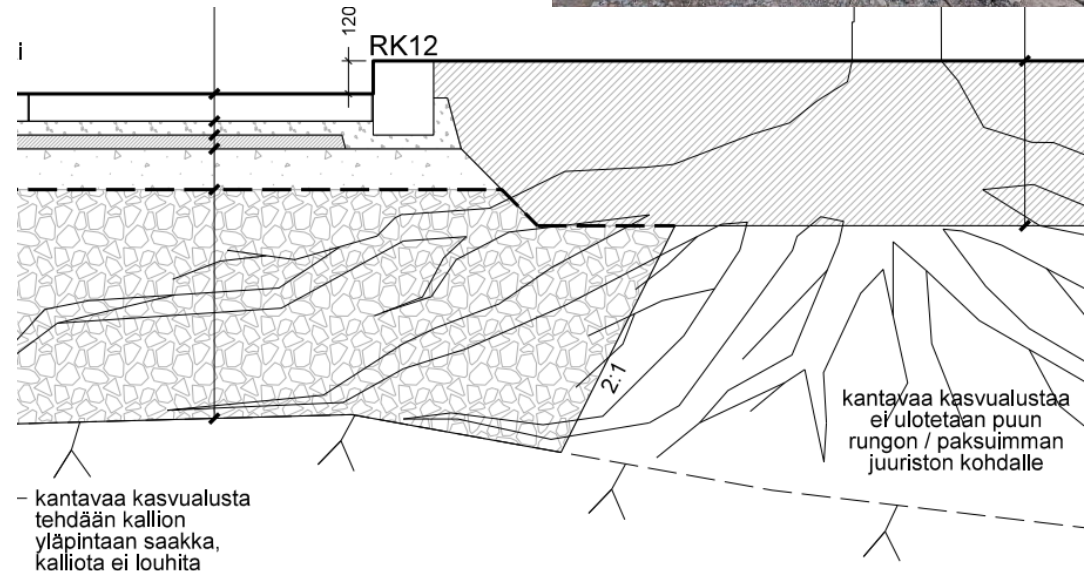
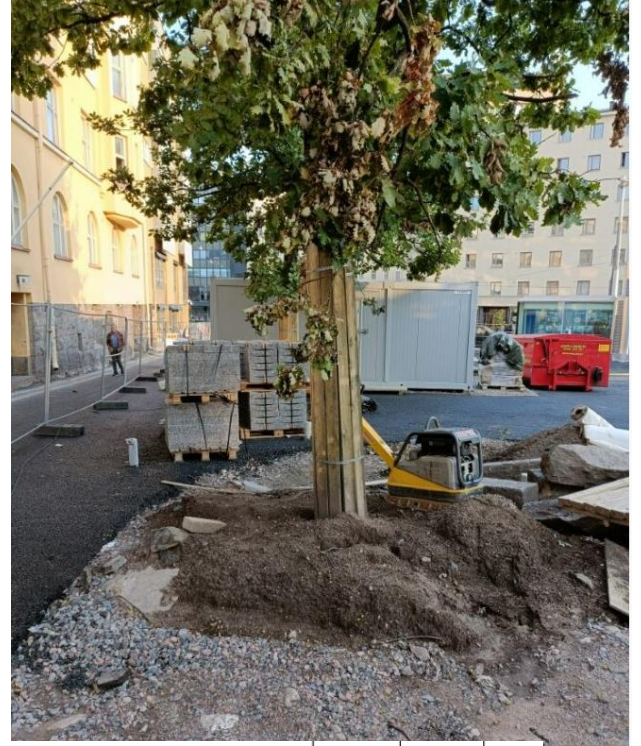

Katupuut

Kasvualustojen vaihto perinteisestä kantavaksi (imukaivu)

- Vaasanpuistikko: n. 12,5 % biohiiltä. Kaupallinen hienoainesseos.
- Eerikinkatu: HSY kompostiravinteistettu biohiili + ”multa”
  - Ravinneladattua laadukasta hiiltä ei markkinoilla

Biohiilen raekoko? Hienojakoinen huuhtoutuu pois? Karkea hiili vaikea syöttää veden paineella kivien väliin.

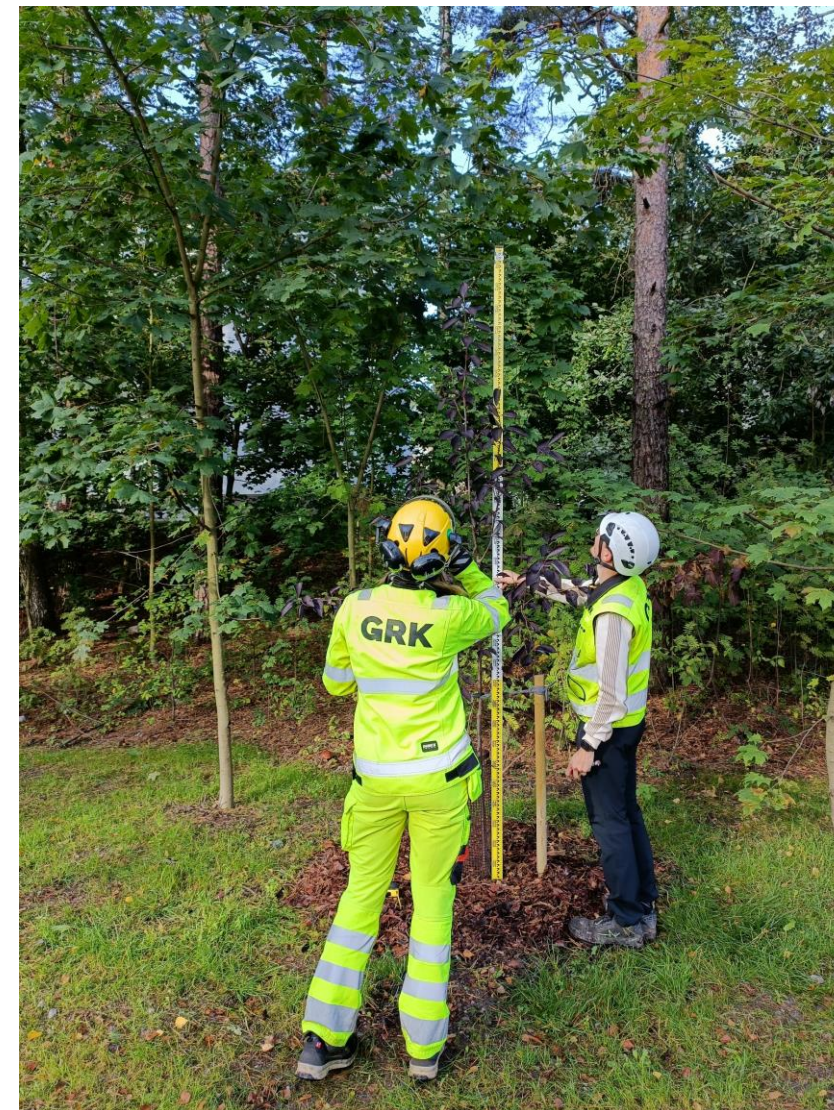

Vaasan puistikko

- Paikalle suunniteltu Tukholman tyylinen kasvualustaresepti mutta jätetty kirjaamatta suunnitelmaan
- Kommunikaatiokatkoksien jälkeen kasvualustassa vain raakaa biohiiltä ja mursketta, hienoaines puuttui
- Kasvualustaan ei pystytty lisäämään jälkikäteen ravinteita tai hienoainesta
- Kasvualusta vaihdettu toiseen kertaan syksyllä tuotteistettuun kasvualustaan

- Hiilen sekoitus **Oravapuistossa** sujui hyvin seulakauhalla.
  - Alussa hämmennystä aiheutti biohiilen ja kasvualustan eri lailla ilmaistu määrä (tilavuus / paino).
  - Sekoituksessa on muistettava käyttää samaa tapaa
- Puistopuiden mittausseuranta vastaavasti kuin Hiilipuistossa Jätkäsaarella

Raitiotiet KaPa- hanke

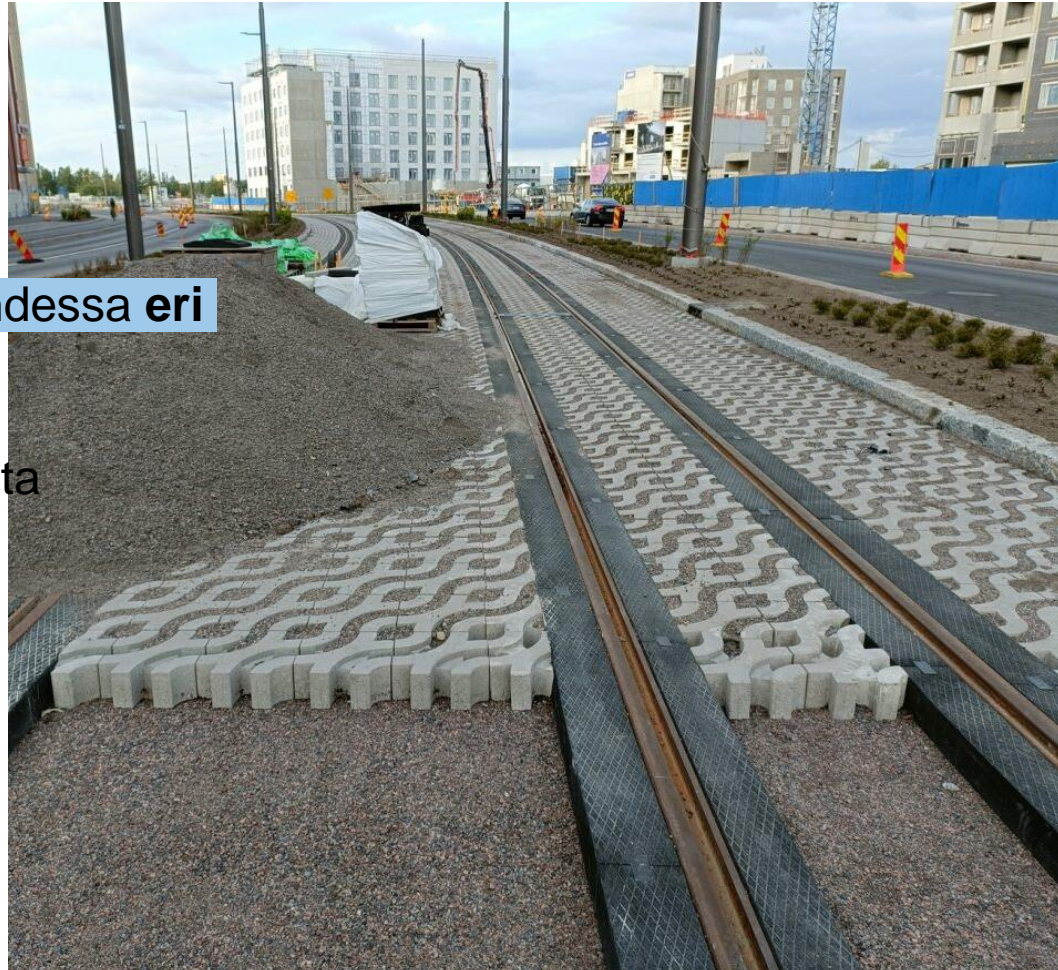
Koealue riimukivi:

- Rajoitettu kasvualusta
- Avoin paahteinen paikka
- Hulevesien imeytystarve

Vertailussa kaksi eri biohiiltä kahdessa eri pitoisuudessa (5 tai 10 %)

Verranteina hiekkainen kasvualusta

- ilman biohiiltä sekä toinen
- kastelukiteen kanssa

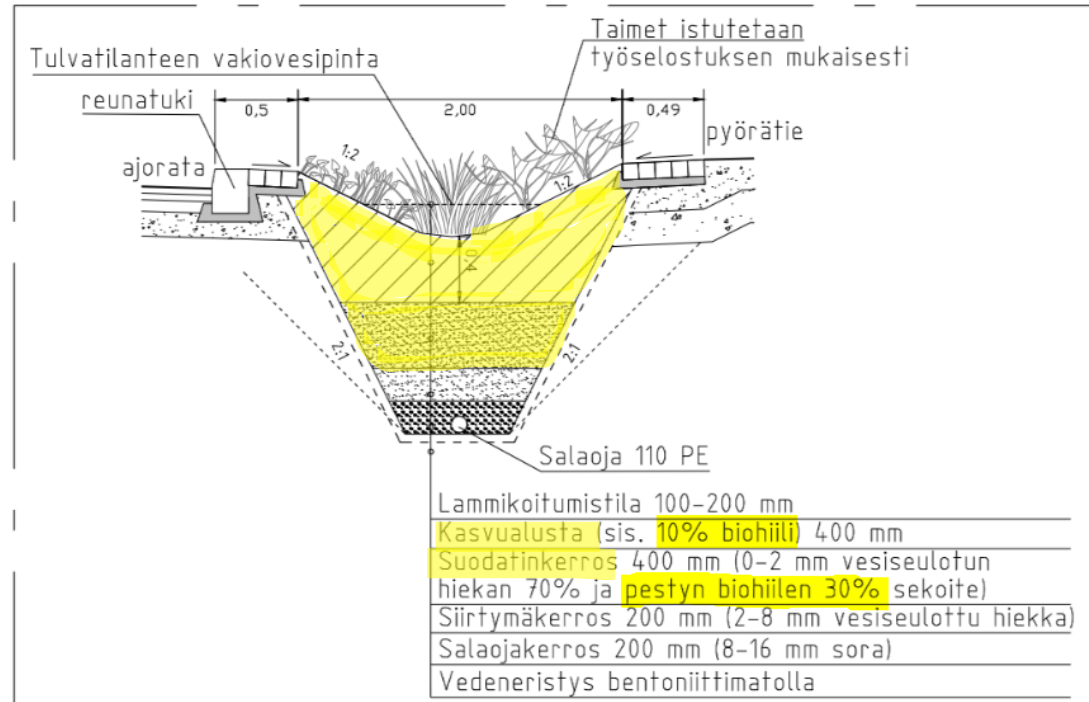

10 % Biohiilikasvualusta nurmetetulla raideosuudella

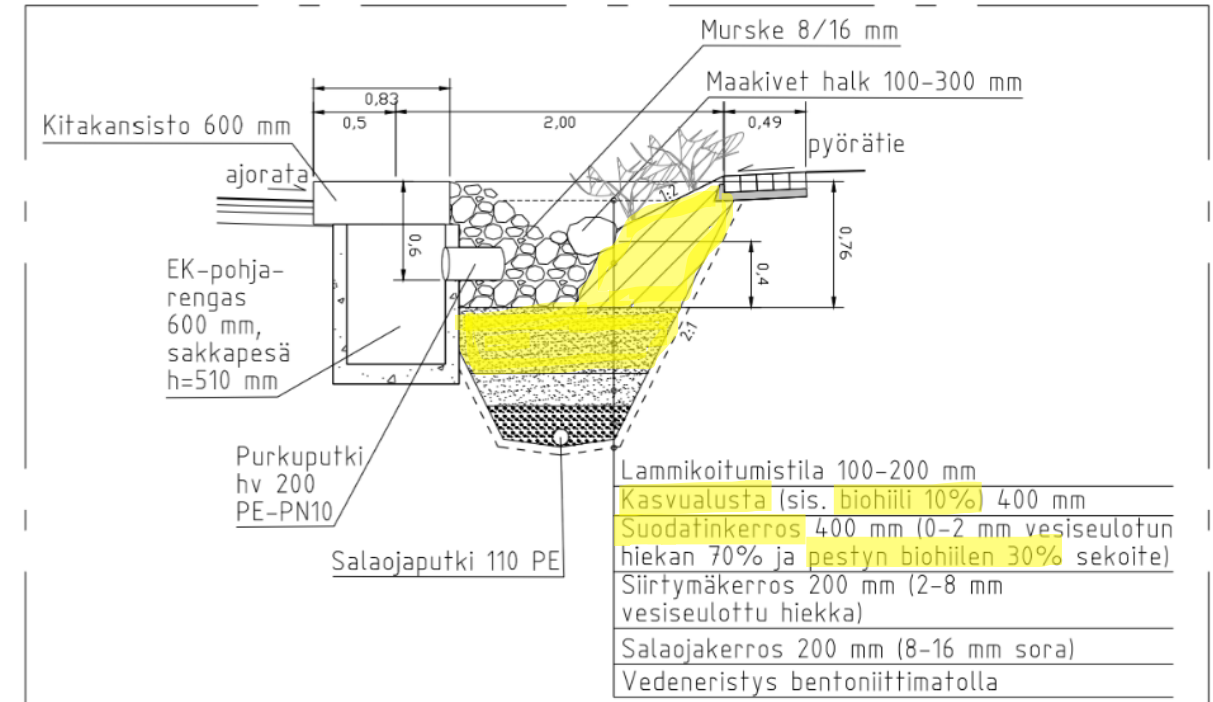

Kapa, suodatuspainanteet (WSP)

Biosuodatuspainanne, tyyppipoikkileikkaus 1:50

Biosuodatuspainanne, periaatekuva / hulevesien purku kitakaivon kautta ajoradalta 1:50

Seuranta biohiilihankkeen kokeiluista

Kohde	Mitä seurataan?
Jalkapallokenttä	Kasvu, laatu, maa-analyysit
Työpajanpiha, perennat	Kasvilajisto
Kruunusillat raitiotie, nurmi	Kasvu, vesitalous
Kapa raitiotie, niittykasvit	Lajisto, vesitalous
Oravapuisto, puistopuut	Kasvu, maa-analyysit
LP Vähätupa, niitty	Lajisto, ravinteikkuus
Töölönlahdenpuisto, nurmikko	Kasvu, laatu

Tekstuurilla väliä

- Hienoaines

- saattaa tiivistää kasvualustaa ja tukkia kasvualustan omia huokosia
- Huuhtoutuu helpommin
- Pölyää enemmän kuivana
- Suurempi itsesyttymisvaara kuivana
- Voidaan pelletöidä

- Karkea aines

- Tilavuuspaino pienempi
  - Vähemmän tavaraa / m3 säkki

Carbons 0-10 mm
lehtipuuhiili

HSY lieteihiili

HSY risumurskehiili

Carbons 5-10 mm
lehtipuuhiili

15.3.2024

GRK seulomaton kuusihiili

Carbons pelletöity ravinnehiili

Lataaminen

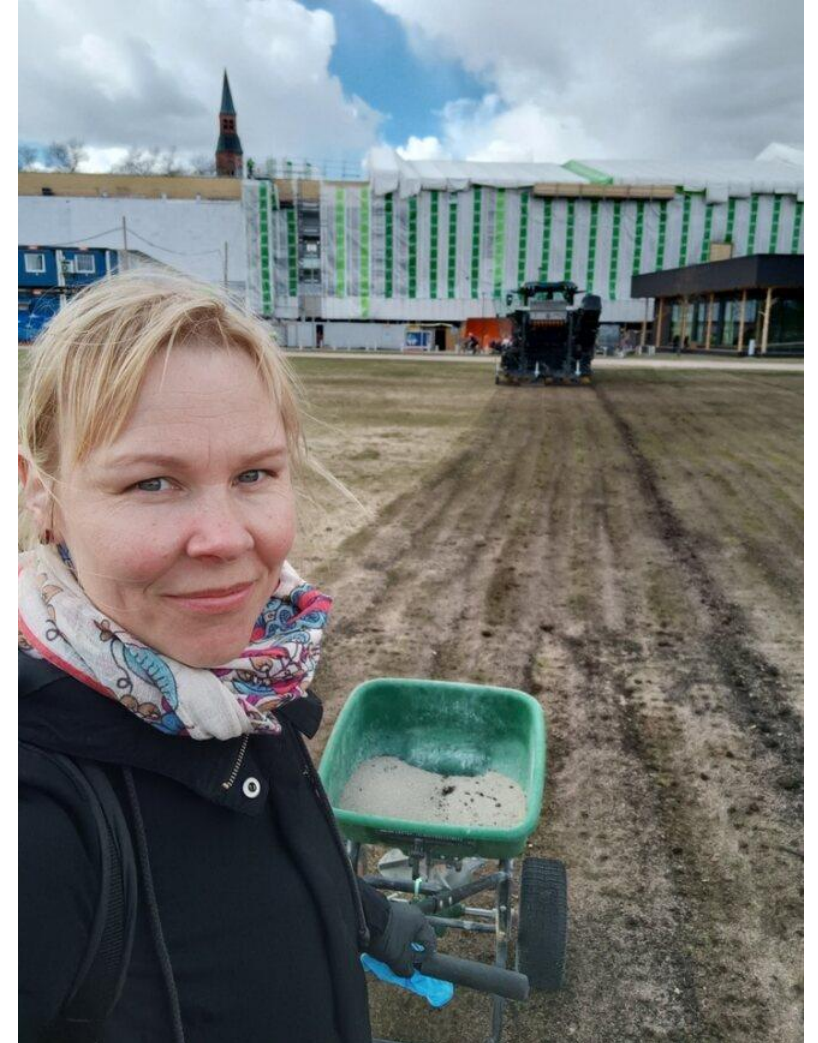
- Kohteissa, joissa orgaanisen aineen lisäys on toivottua
  - Paras, jos biohiili mukana jo kompostoinnissa. Hydrofobisuus vähenee
  - Viher- biokomposti (0,9 - 2,3% N) 1:1, 1kk
    - Vain pieni osa (5-10%?) kompostin kokonaistypestä kasvien käytettävissä 1. vuonna.
  - Lanta:biohiili esim. 1:5
  - Latauksen kesto riippuu mm. kosteudesta ja lämpötilasta.
    - Parasta käytäntöä ei ole tiedossa!

Lannoitus

- Lataamattomien biohiili-istutusten alkulannoitussuositus perustuu typen lisäyssiin
- Biohiilissä merkittäviä määriä lähinnä kaliumia (K)
- N saatava myös juuristoalueen hiileen, ei vain pintamaahan

Biohiili	Biohiiltä	Typeä kg/ha	Metodi
Skånefrö urheilunurmikot			
Agrobiopelletti	2,24%	37	ilmastuksen yhteydessä (Rest till Bäst)
Agrobiopelletti	5%	55	Uuden kentän perustaminen (Rest till Bäst)
Agrobiopelletti	20%	110	Nykykäytäntö, uuden kentän perustaminen
Siltamäki			
Puuhake	5%	110	Uuden kentän perustaminen
VYL opas			
		100-200	peltomaahan biohiilen kanssa yleisesti
?	6-20%	>200	Mitä painavampi hii, sitä enemmän typpilisää?

Turvallisuus

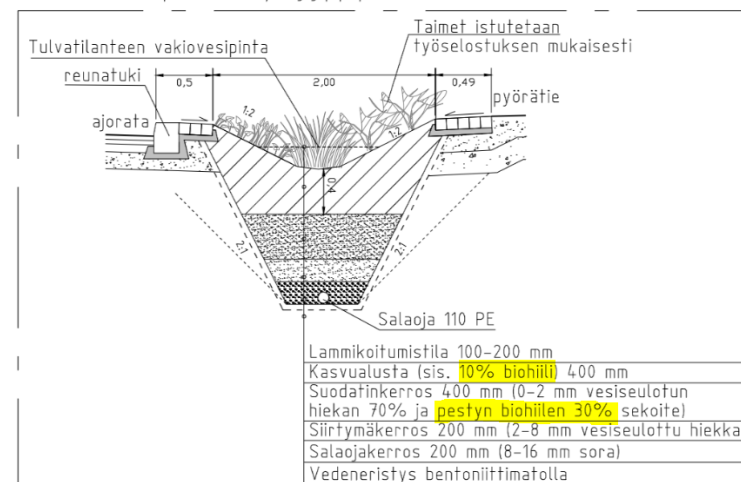
- Käyttöturvallisuustiedote (material safety sheet)
- Itsesyttymisvaara
  - Säilytä kosteana
  - Ei liian suuria määriä samassa paikassa
- Pölyäminen
  - Suositus: kosteus min 30%
    - Voi olla käytännössä vaikea varmistaa
  - Käsittele kosteana + ohjeista P3- luokan hengityssuojaimen
  - Rajaa varalta suoja-alue pintalevityksissä jos tarpeen (esim. leikkipaikat)
  - Vältä levitystä tuulisella säällä

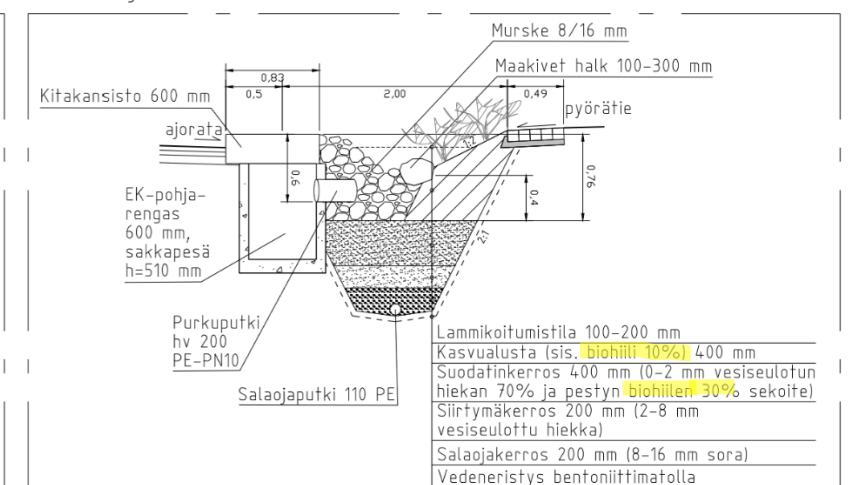
Työselostukseen/ suunnitelmaan

- Käyttömäärä (til% tai suodatinkerroksen paksuus)
- Partikkelikoko
- Laatuvaatimukset (sertifikaatti)
- Tietovaatimukset (analyysitiedot, mitä tarvitaan?)
- Ennakkokäsittelyt (ravinteistus, pesu)
- Turvallisuus (kuljetus, varastointi, käsittely)
- Jälkihoito (kastelu, lannoitus)
- Hiilikrediitti - onko myyty etukäteen?

Biosuodatuspainanne, tyyppipoikkileikkaus 1:50

Biosuodatuspainanne, periaatekuva / hulevesien purku kitakaivon kautta ajoradalta 1:50

Biohiilen käyttömäärä

- Käyttömäärä kasvualustoissa ja imeytysrakenteissa 5-20 til-%
  - <5 % ei kenties auta, >20 % ei ehkä hyötyä *kasveille* (ilmastolle kyllä)
- Käyttömäärä suodatinrakenteissa
  - Kasvualustaosioon 5 - 25 %, suodatinkerrokseen 3-5 cm kerros tai esim. 40 cm kerros hiekan kanssa (pesty hiili?)

Missä biohiilestä eniten hyötyä?

- Karkeat maalajit joissa matala multavuus
  - Hiekkamaat ja kantavat kasvualustat
- Kuivat kasvupaikat –lisää vedenpidätyskykyä
  - Luiskat, paahdealueet, rajoitetut kasvualustat..
- Raskaiden maalajien keventäminen
  - Viherkatot, kukka-astiat
- Vedenläpäisevyyden lisäys
  - Tiivistyvät maat, savimaat
- Kompostointi
  - Nopeuttaa kompostointia, parantaa biohiilen laatua

Stansvikinkallion koeasetelma

Kasvilaji		kasvualusta	kpl	hoito	sijainti	tarkoitus
Tilia cordata	Kantava kasvualusta A	75+12,5+12,5 % Murske + biohiili + komposti	?	kastelulannoitus rytmin mukaan		pilotoidaan biohiilikasvualustaa kastelulannoituksen kanssa
Tilia cordata	Kantava kasvualusta A	75+12,5+12,5 % Murske + biohiili + komposti		3 vesikastelu, ei lannoitetta		verrokkikäsitely kastelulannokselle. Helsingissä ei nykykäytäntönä kastelulannoittaa puita.
Tilia cordata	Kantava kasvualusta B	75+25 % Murske + Talin lehtipuu- ja kompostimulta (+ terracottem?)		3 kastelulannoitus rytmin mukaan		

- Tavoitteena vertailla kantavaa biohiilikasvualustaa kastelulannoituksella ja ilman (vesikastelu), jotta voidaan erottaa kastelulannoituksen vaikutus biohiilen vaikutuksesta
- Lisäverranteena kantava kasvualusta ilman biohiiltä (business as usual)

Suunnittelussa huomioitavaa

- Haitta-ainepitoisuudet ja niiden liukoisuus
  - Puupohjaisen biohiilen vaikutus maan pH:n nostoon usein hyvin mieto
  - Huomioitava kuitenkin etenkin pilaantuneilla mailla
- Eroosio
  - Biohiilen pysyvyys paikallaan
- Kastelutarve
- Lannoitus ja lataaminen
  - Lataaminen ravinteilla ennakkoon parantaa kasvuunlähtöä (estää typen immobilisaatiota)
- Kasvualustan perustaminen syksyllä loiventaa kastelun tarvetta ja ennakkoon lataamattomuuden negatiivisia vaikutuksia
  - Biohiilen käyttö kesällä → korostunut kastelun ja lannoituksen tarve